

# BİLATERAL GÖMÜLÜ MANDİBULAR SÜPERNÜMERER PREMOLARLAR: VAKA RAPORU VE LİTERATÜR TARAMASI

## BİLATERALLY IMPACTED MANDİBULAR SUPERNUMERARY PREMOLARS: A CASE REPORT AND LİTERATURE REVIEW

*Dr. Dt. Fatih ÖZAN<sup>1</sup>, Yrd. Doç. Dr. Hasan YELER<sup>1</sup>*

### ÖZET

Seyrek karşılaşılan bir durum olan mandibular çift taraflı gömülü daimi premolar diş olgusunu, olgunun uzun süreli takip sonuçlarını ve tedavi yöntemlerini sunmak. Literatür özeti yapılmıştır. Bununla beraber mandibular çift taraflı gömülü daimi premolarları olan hastamızın 24 aylık takibi ile beraber başlangıç ve son durum radyografileri sunulmuştur. Erkeklerde kadınlara göre süpernümerer premolarların 3 kez daha fazla görüldüğü belirtilmektedir, bu da bu durumun muhtemelen cinsiyete bağlı geçiş olduğunu göstermektedir. Gelişimin olası mekanizması dental lamina'nın lokalize hiperaktivitesidir. Süpernümerer premolarların çekimlerinden sonra tekrar oluşma sıklığı %8 olarak belirtilmiştir. Erken teşhis ve panoramik film ile yapılacak düzenli kontroller oldukça önemlidir. Sunulan olgunun yapılan 24 aylık klinik ve radyografik kontrolleri sonucunda her hangi bir patolojik değişim saptanmamıştır ve gömülü dişler yerlerinde bırakılmıştır. Hastamızın düzenli kontrolleri devam etmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Süpernümerer dişler, Premolarlar, Radyografi, Vaka raporu

### ABSTRACT

The objective is to call attention to and to review the literature of the rare condition of mandibular bilaterally impacted premolars, long time follow up results, and to discuss management methods. A review of the literature is summarized. In addition, 24 month follows up, and the first and last radiographic findings of case of mandibular bilaterally impacted premolars are recorded. It was stated that supernumerary premolars occur 3 times more in males than in females, indicating a possible sex-linked inheritance. The possible mechanism is localized hyperactivity of the dental lamina being the most widely accepted theory. Recurrence of supernumerary premolars after being surgically removes has been reported in 8% of the cases. Early diagnosis and appropriate follow-up with panoramic radiographs is extremely important. After 24 month any of pathologic condition related to impacted premolars were not determined by either clinically or radiographically, and impacted teeth were leaved in their position. Periodic control is being done, still.

**Key Words:** Supernumerary teeth, Premolars, Radiography, Case report

<sup>1</sup> Cumhuriyet Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş Çene Hastalıkları ve Cerrahisi AD. SIVAS

## GİRİŞ

Diş arkında 32 adet dişe ek olarak fazladan yer alan dişe 'süpernümerer diş' denmektedir. Ufak ve konik şekilli süpernümerer dişler rudimentar diş olarak, normal diş morfolojisi ile benzer olanlar da suplemental diş olarak adlandırılmaktadır (1). En sık karşılaşılan süpernümerer dişler görülme sıklıklarına göre şöyle sıralanmaktadır:

1. maksilla orta hattaki süpernümerer dişler
2. maksillar dördüncü molarlar
3. maksillar paramolarlar (maksillar molar dişlerin bukkal veya lingualinde konumlanmış rudimetar süpernümerer dişler)
4. mandibular premolarlar
5. maksillar yan keser dişler
6. mandibular dördüncü molarlar
7. maksillar premolarlar (2)

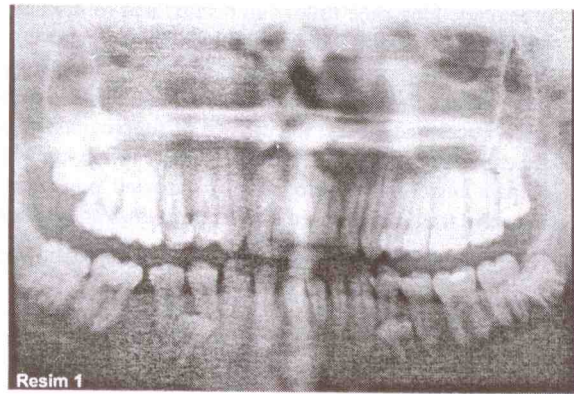
Süpernümerer dişler diş hekimliği pratiğinde yaygın karşılaşılan bir durum olmamakla beraber yaklaşık 110 kişiden 1 kişide görülmektedir (3) ve maksilla/mandibula görülme oranı 8.2'dir (2). Solarer (4) süpernümerer dişlerin klinik, patolojik ve ortodontik komplikasyonlar oluşturmadan yerinde yıllarca gömülü kalabileceğini ifade etmiştir. Süpernümerer premolarlar mandibulada maksillaya oranla daha fazla görülmektedirler ve bunların çoğu da suplementar tiptir (2). Ayrıca mandibulada olduğu rapor edilen bu dişler de çoğunlukla normal premolar dişin lingualinde, açılanma olarak da bazen vertikal olarak gömülü kaldığı rapor edilmektedir (5). Tüm süpernümerer dişler arasında premolar dişlerin görülme sıklığı %8,4'tür (3). Süpernümerer dişler daimi dentisyonda primer dentisyona oranla iki kat daha fazla görülmektedir (6).

Süpernümerer bir diş ile ilişkili oluşabilecek komplikasyonlar komşu dişte çürük, diş eti enflamasyonu, periodontal apseler (3), kist oluşumu (3, 7), malokluzyon (7) ve diğer dişlerin sürmelerinde gecikme veya sürememe olarak söylenebilir. Genelde tavsiye edilen tedavi yöntemi çekimdir<sup>3</sup>; bununla beraber bazı vakalarda ortodontik amaçla kullanılabilmesi olasılığından dolayı süpernümerer dişlerin periyodik olarak radyografik kontrol altında tutulması da önerilmektedir (8).

Bu olgu raporunda toplumda seyrek görülen süpernümerer premolar dişe yaklaşımın nasıl olması gerektiği, olası komplikasyonları, önerilen tedavi yöntemleri, uzun süreli takibi ve olgunun son durumu sunulmaktadır.

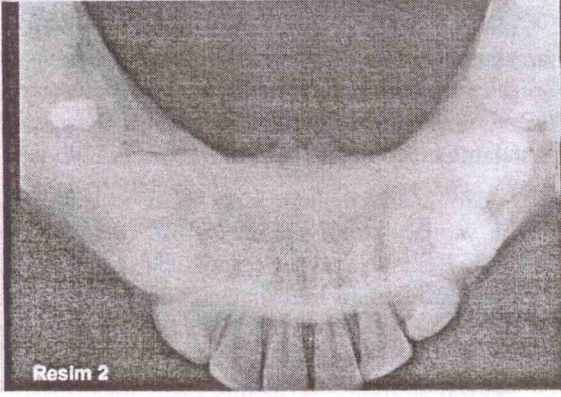
## OLGU SUNUMU

Cumhuriyet Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız Diş Çene Cerrahisi ve Hastalıkları Anabilim Dalına sol alt çene bölgesinde ağrı şikayeti ile başvuran 19 yaşındaki bayan hastamızın yapılan intraoral muayenesinde sağ-sol alt üçüncü molarların ve sağ üst üçüncü molar dişin sürmediği, ağzında herhangi bir çürük diş olmadığı tespit edildi. Alınan panoramik radyografide hastamızda sol alt üçüncü ve sağ üst üçüncü molar dişlerin gömülü olduğu ve ayrıca çift taraflı, gömülü, vertikal açılı, süpernümerer mandibular premolar dişlerin mevcut olduğu saptandı (Resim 1). Gömülü premolar dişlerin lokalizasyonunu saptamak amacı ile çekilen okluzal grafide dişlerin lingualde konumlandığı görüldü (Resim 2). Hastaya bu dişlere hemen müdahale edilmeyeceği, dişin durumunun takip edileceği; fakat öncelikle ağrıya sebep olan sol alt üçüncü molar dişin çekilmesi gerektiği anlatıldı. Hastamız gömülü diş ilişkili herhangi bir patolojik olay belirtisi görülene kadar, cerrahi işlemden kaynaklanan riskler göz önünde bulundurularak düzenli olarak radyografik ve klinik kontrollere çağrılmaktadır. 14 ve 24 aylık takip periyodu sonrasında radyografik (Resim 3a-b) olarak herhangi bir patolojik durum tespit edilmedi. Klinik muayenede gömülü diş bölgelerinde herhangi bir anomaliye rastlanılmamıştır.

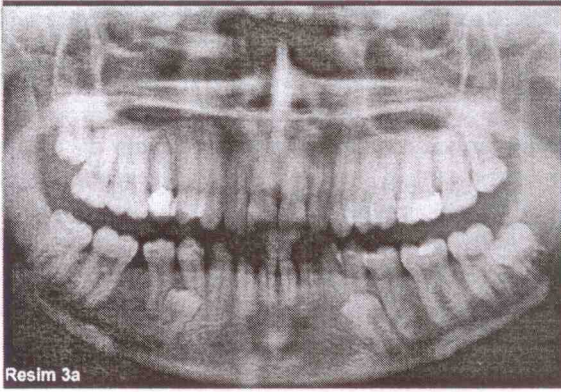


**Resim 1:** Bilateral gömülü mandibular süpernümerer gömülü premolar dişler.

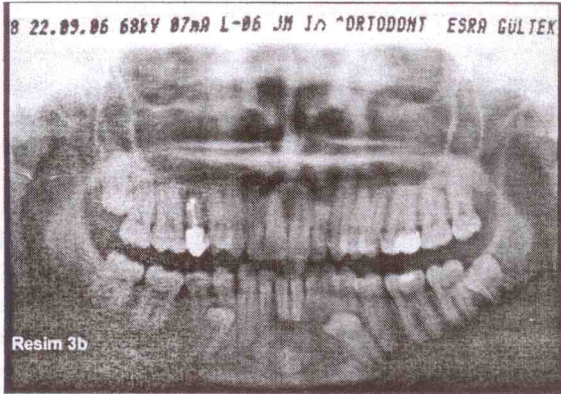




**Resim 2:** Dişlerin lokalizasyonlarının tespiti için çekilen okluzal radyografide dişlerin lingualdeki konumu.



(a)



(b)

**Resim 3a-b:** 14 ay sonra kontrol amaçlı çekilen panoramik radyografi (3a) ve 24 ay sonra kontrol amaçlı çekilen panoramik radyografi (3b).

## TARTIŞMA

Süpernümerer premolar dişlerin prevalansı çalışılan topluma göre değişmektedir. Kuzey Amerika toplumu üzerinde yapılan bir araştırmada 1100 tane ortodonti hastası incelenmiş ve süpernümerer premolar diş prevalansının %0.64 olduğu rapor edilmiştir (9). Grahnén ve Lindahl<sup>10</sup> İsveç'te 1052 diş hekimliği öğrencisinde yaptıkları bir çalışmada sadece 3 öğrencide süpernümerer premolar dişe rastlamışlardır (%0.29). Asya toplumu üzerinde yapılan çalışmalarda süpernümerer premolar diş insidansının daha düşük olduğu görülmektedir. Güney Asya kaynaklı bir çalışmada 2000 adet ortodonti hastasında %0.2 oranında süpernümerer premolar diş olduğu görülmüştür (11). Güney Çinli 1093 kişide yapılan bir çalışmada sadece 1 kişide o da bir tane süpernümerer premolar dişe rastlanmıştır (12). Bunun aksine Gardiner (13) Nijerya toplumunda yaptığı bir çalışmada bu oranı 1:100 olarak bulmuştur. Türk toplumunda bu konu ile ilgili yapılmış her hangi bir prevalans çalışmasına rastlanılmamıştır. Bununla beraber yukarıda belirtilen farklı toplumlarda yapılan çalışmaların ışığı altında sunulan olgumuzun seyrek karşılaşılan bir durum olduğu söylenebilir.

Fazla diş germelerinin oluşmasında dental lamina'nın hiperaktivitesinin (14) yanında bir de dental lamina artıklarının proliferasyonunun (1) da büyük katkısı olduğuna inanılmaktadır. Süpernümererer diş oluşumunda genetik faktörlerin de rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bununla beraber genetik geçişle ilgili her hangi bir net tespit yapılamamıştır (6). Süpernümererer dişlerin oluşumu ile ilgili çevresel ve genetik faktörlerin kombinasyonunun etkin olduğu düşünülmektedir (15). Bazen de süpernümererer dişler genetik geçiş ile ilişkisi rahatlıkla tespit edilebilen Gardner Sendromu ve Cleidocranial dysplasia gibi sendromlarla beraber görülmektedir. Sunduğumuz bu vakada hastamızın alınan anamnezine göre her hangi bir sendrom veya genetik geçiş gösteren bir hastalık mevcut değildir.

Sendromlarla ilişkisi olmayan süpernümererer premolar dişler alt çenede üst çeneye göre daha fazla oluşmaktadır (16, 17). Süpernümererer dişlerin radyografik teşhisi genellikle panoramik radyografi ile yapılır. Komşu dişte oluşması muhtemel kök rezorpsiyonunun takibi için lamina dura'nın diş hattı, periodontal ligament boşluğu ve kök yüzeyi incelenir.

Süpernümererer premolar dişlerle ilişkili bir komplikasyon olarak dentijeröz kist oluşumundan ve



kök rezorpsiyonundan literatürde sıkça bahsedilmektedir. Bununla beraber uzun süreli çalışmalarda dentijeröz kistin görülme sıklığı düşüktür, sadece 3 vaka raporu sunulmuştur (18). Süpernumerer dişlerle ilişkili olarak dentijeröz kist oluşumu oldukça nadirdir ve tüm vakaların sadece %5-%6'sında görülmektedir (19).

Kök rezorpsiyonu açısından bakıldığında süpernumerer premolar dişlerin kök rezorpsiyonuna neden olduğu sadece bir vaka raporunda sunulmuştur (20). Bodin, Julin ve Thomsson (21) süpernumerer premolarların patolojik değişikliklere neden olma yüzdesini %2 olarak belirtmektedirler, bu sonuca göre bu dişlerin olası cerrahi işlem riskleri göz önünde bulundurularak cerrahi girişim yerine düzenli olarak kontrol edilmelerinin daha uygun olduğu ifade edilmiştir. Sunulan bu olgunun da uzun süreli takip sonucu gömülü dişlerinin herhangi bir patolojik değişime neden olmadığından dolayı cerrahi müdahalede bulunulmadı.

Her ne kadar süpernumerer dişlerin tedavisinde cerrahi yaklaşım tedavi yöntemi olsa da özellikle de mandibular premolar bölgede bulunan bir diş müdahalede bulunmak mental sinir ve mandibular sinir gibi önemli anatomik yapılara zarar verebilir. Bölgedeki dişlerin vasküler-lenfatik destek yapılarına verilecek bir zarar ile dişler devital hale getirilebilir, mental sinirin zedelenmesi ile bu sinirin innerve ettiği alanlarda parestezi veya anestezi oluşabilir.

Eğer süpernumerer dişin yerinde kalmasına karar verildi ise hasta uzun süre takip altına alınmalıdır. Böylece dentijeröz kist oluşumu, komşu dişte kök rezorpsiyonu, komşu dişlerin yer değiştirmesi, nörolojik semptomlar gibi komplikasyonların önüne alınabilecektir.

Çekimleri yapıldıktan sonra süpernumerer premolarların tekrar oluştuğu rapor edilmiştir (10, 22, 23). Rekürrens kalan folikül parçasının reaktivasyonu sonucu olduğu düşünülmektedir; fakat yeniden oluşan dişlerin öncekinden farklı alanlarda oluşması bu hipotezi çürütmektedir (22). Bir diğer düşünce de bu olgularda dental laminanın tamamen rezorbe olmadığı ve dental laminanın normal daimi premolar dişin kronu oluşurken yeniden aktive

olması şeklindedir (4). Dental laminanın tamamen rezorbe olmaması özellikle de premolar bölgede birden fazla süpernumerer diş oluşumuna neden olmaktadır (4). Bu Cleidocranial dysplasia'lı hastalarda bulunan mekanizma ile aynıdır (24).

Süpernumerer dişlerin saptanması en iyi şekilde doğru yapılan klinik ve radyografik muayene ile sağlanır. Bununla beraber çoğunlukla radyografi ile saptanabilir. Cerrahi müdahaleden önce süpernumerer dişin yeri belirlenmelidir. Gömülü süpernumerer dişlerin lokalizasyonu saptama yöntemlerinden birisi de okluzal grafidir. Sürmemiş dişin lokalizasyonu için kullanılabilecek bir diğer yöntem de palpasyondur.

Süpernumerer premolar dişler çok yüksek oranda gömülü kaldıklarından ve asemptomatik olduklarından panoramik radyografi ile erken teşhis çok büyük önem taşımaktadır. Çekimleri yapıldıktan sonra süpernumerer premolarların tekrar oluşma sıklığı %8'dir (19). Maksilla ve mandibulada anterior bölgelerinde daha önceden süpernumerer diş olduğu hikâyesi alınan hastalarda %24 ihtimalle ileriki yaşlarda süpernumerer premolar diş oluşabilmektedir (19). Periyodik olarak panoramik ve full-mouth grafileri uzun süreli hasta kontrolü oldukça önemlidir. Tedavi yöntemleri olarak şunlar söylenebilir:

1. süpernumerer premolarların çekimi
2. üçüncü molar diş çekimi ile beraber çekilmesi
3. uygun klinik ve radyografik kontroller ile beraber dişin yerinde bırakılması (19).

## SONUÇ

Toplumda çok az sıklıkla karşılaşılan süpernumerer premolar dişlere nasıl girişimde bulunulacağı patolojik (komşu dişte kök rezorpsiyonu, kist oluşumu, komşu dişlerde migrasyon) ve ortodontik değerlendirmeler yapıldıktan sonra karar verilmelidir. Oldukça az sıklıkla patolojik değişikliğe neden olduğundan ve cerrahi müdahale sonrasında mental sinir ve mandibular sinirde parestezi veya anesteziye neden olabileceğinden cerrahi müdahaleden önce klinik ve radyografik olarak izlenmelidir.

**KAYNAKLAR**

1. Nigel MK, Albert MP, Peter KC. Multiple supernumerary premolars: Their occurrence in three patients. *Australian Dental Journal* 1993; 38: 11-6.
2. Solares R, Romeo MI. Supernumerary Premolars: A Literature Review. *Pediatric Dentistry* 2004; 26: 450-8.
3. Jay, WZ, Thomas MS. Supernumerary mandibular premolars: report of cases. *Journal of American Dental Association* 1985; 110: 721-3.
4. Solarer R. The complications of late diagnosis of anterior supernumerary teeth: Case Report. *Journal of Dentistry for Children* 1990; 57: 209-11.
5. Turner C, Hill CJ. Supernumerary mandibular premolar: the importance of radiographic interpretation. *Journal of Dentistry Children* 1986; 53: 375-7.
6. Clayton JM. Congenital dental anomalies occurring in 3357 children. *Journal of Dentistry for Children* 1956; 23: 206-8.
7. Fastlicht S. Supernumerary teeth and malocclusion. *American Journal of Orthodontics* 1943; 29: 623-37.
8. Moyers RE. *Handbook of orthodontics*, ed 3. Chicago, Year Book Medical Publishers, 1975, p484.
9. Rubenstein LK et. al. Development of supernumerary premolars in an orthodontic population. *Oral Surgery Oral Medicine Oral Pathology* 1991; 71: 392-5.
10. Grahnen H. and Lindahl B. Supernumerary teeth in the permanent dentition: A frequency study. *Odontologisk Revy* 1961; 12: 290-4.
11. Parry RR and Iyer VS. Supernumerary teeth amongst orthodontic patients in India. *British Dental Journal* 1961; 111: 257-8.
12. Davies PJ. Hypodontia and hyperdontia of permanent teeth in Hong Kong school children *Community Dental Health* 1987; 15: 218-20.
13. Gardiner JH. Supernumerary teeth. *Dental Practice* 1961; 12: 63-75.
14. Burzynski NJ, Escobar VH. Classification and genetics of numeric anomalies of dentition. *Birth Defects Original Articles Series* 1983; 19: 95-106.
15. Brook AH. A unifying etiological explanation for anomalies of human tooth number and size. *Archives of Oral Biology* 1984; 29: 373-7.
16. Yusof WZ. Non syndrome multiple supernumerary teeth: Literature review. *Journal of Canadian Dental Association* 1990; 56: 167-9.
17. Zvolanek JW. and Spotts TM. Supernumerary mandibular premolars: Report of cases. *Journal of American Dental Association* 1985; 110: 721-3.
18. Lustmann J, Bodner L. Dentigerous cysts associated with supernumerary teeth. *International Journal of Oral Maxillofacial Surgery* 1988; 17: 100-2.
19. Roberto S, Maria IR. Supernumerary Premolar: A Literature Review. *Pediatric Dentistry* 2004; 26: 450-8.
20. Sian JS. Root resorption of first permanent molar by a supernumerary premolar. *Dental Update* 1999; 26: 210-1.
21. Bodin I, Julin P, Thomson M. Hyperdontia I. Frequency and distribution of supernumerary teeth among 21,609 patients. *Dentomaxillofacial Radiology* 1978; 15: 15-7.
22. Stevenson W, Mc Kechnie AD. Recurring supernumerary teeth: Report of a case. *Oral Surgery* 1975;40:76-80.
23. Shapira Y, Haskell BS. Late developing supernumerary premolar. *Journal of Clinical Orthodontics* 1981; 15: 571.
24. Saito T. A genetic study on the degenerative anomalies of deciduous teeth. *Japanese Journal of Human Genetics* 1959; 4: 27-30.

**Yazışma Adresi:**

Dr. Dt. Fatih ÖZAN  
 Cumhuriyet Üniversitesi  
 Diş Hekimliği Fakültesi  
 Ağız Diş Çene Hastalıkları ve Cerrahisi AD  
 Tel : 0-346-2191010/2798  
 Faks: 0-346-2191237  
 E-mail: [fozan@cumhuriyet.edu.tr](mailto:fozan@cumhuriyet.edu.tr)